

V borůvčí

Opus Andreini č. 3

Láska hory přenáší, ale vašeň dělá z lidí... co? Kdo nechce vzplanout, nesmí do lesa! Lechtivá komedie plná lesních plodů a roztoužených zvířátek. Podle hry slavné herečky a spisovatelky Isabelly Andreini *La Mirtilla* (1588), první dochované pastorály z pera ženské autorky. Třetí část dramaturgického cyklu Opus Andreini.

Grandiózní, Energické, Inteligentní, Smyslné Svůdné, Laskavé, Empatické, Rytmičké, Strhující, Hravé, Okázalé, Fantastické – a především komediální. Takové je divadlo, které vám hrajeme už patnáct let! Jsme nezávislý profesionální divadelní soubor, který ve své tvorbě propojuje staré tradice s živým, současným divadlem. K barokní inspiraci přistupujeme s autorskou svobodou, mísíme původní s novým, vzletné s přízemním, činohru, zpěvohru, loutkohru i tanec – tak, aby to nás (a tudíž i vás) bavilo.

Geisslers Hofcomoedianten vznikli v roce 2002 v Kuksu při příležitosti založení festivalu barokního umění THEATRUM KUKS. Od té doby vytvořili třicet menších i celovečerních inscenací, vydobyli si uznání publika i kritiky, navštívili řadu festivalů v ČR i v zahraničí (měsíční turné v USA apod.) a založili putovní Festival zámeckých a klášterních divadel. Jejich pražskou domovskou scénou je od listopadu 2014 ostrovní divadelní scéna VILA Štvanice. Více na www.geisslers.cz nebo na www.vilastvanice.cz.

Poděkování:

Členům mecenášského klubu GH, zejména pak společnosti Čalfa, Bartošík a partneři s.r.o., Státnímu zámku Valtice

Režie: Petr Hašek

Dramaturgie a texty: Helena Kebrtová

Režérše a dramaturgická spolupráce: Kateřina Bohadlová

Scénografie: Jitka Nejedlá

Hudba: David Hlaváč, Petr Šmíd

Pohybová spolupráce, choreografie: Martin Talaga

Hrají: *Mirtilla* Eva Burešová;
Ardelie Claudia Eftimiadisová; *Tirsi* Aleš Pospíšil;
Uranio Bartoloměj Veselý; *Amor* Petr Šmíd

Předpremiéra: 13. srpna 2017, Zámecké divadlo Valtice

1. premiéra: 25. srpna 2017, festival THEATRUM KUKS

2. premiéra: 1. října 2017, VILA Štvanice – Praha

Program připravila: Helena Kebrtová

Fotografie, grafické zpracování: Tomáš Glasberger

Logomanuál: Barbora Klimszová

WWW.GEISSLERS.CZ

JSME NA SÍTÍCH

GEISSLERS
HOF COMOEDIANTEN

uvádějí

V BORŮVČÍ

Lesní erotická němohra

Opus Andreini: trilogie o zapomenutých slavných

Opus Andreini je třídílný cyklus, kterým GH přibližují českému publiku tvorbu zapomenutého, a přesto pro vývoj evropského divadla zcela zásadního divadelního rodu Andreini. Dvě generace tohoto rodu působily ve dvou nejslavnějších profesionálních společnostech, které v 16. a 17. století šířily po Evropě komedii dell'arte: Comici Gelosi a Comici Fedeli. První dva díly trilogie vycházejí z díla Giovan Battisty Andreiniho (1576-1654), herce, principála, dramatika a experimentátora s divadelními formami. *Dvě komedie v komedii* podle stejnojmenné hry z roku 1623 (2014) přináší vzhled do divadla na divadle a paralelně existujících divadelních principů komedie dell'arte a učené komedie. *Magdaléna lascivní a kající* (2015) odkazuje k vrcholnému dílu tohoto autora – scénickému oratoriu

z roku 1652 a jeho předchozím dramatickým dílům, která G. B. Andreini věnoval tématu Marie Magdalény. Inscenace *V borůvčí* připomíná tvorbu Giovan Battisty matky, přeslavné Isabelly Andreini.

V borůvčí versus Mirtilla

Inscenace *V borůvčí* je (jak bývá u GH zvykem) hrou na motivy pastorelly *La Mirtilla* z roku 1588. Český název vychází z volného překladu jména Mirtilla (mirtillo = borůvka). Zachovává základní myšlenku původního textu o pravé povaze lásky i jeho hrubou dějovou linku, která zaplétá jednostranné vztahy. Z původních jedenácti postav zde však vystupuje pouze pět. Zásadní posun oproti originálu je ve vyjadřovacích prostředcích. Zatímco *Mirtilla* dominovalo slovo, v inscenaci *V borůvčí* se objevují pouze fragmenty přebásněného autorčina textu (v prologu a v epilogu), jinak je jednání vyjádřeno pohybem za doprovodu zvuků a hudby. Nejde také o typickou pastorelu, spíše o syntetický divadelní tvar v duchu geisslerovského nového barokně-divadelního stylu, který vychází z kontrastů vysokého

a nízkého umění, kombinace různých žánrů a divadelních druhů a zakládá se na hravosti a aktuální adaptaci barokních témat a látek.

Isabella Andreini: vzdělaná, krásná i talentovaná

Isabella Andreini (1562–1604) vstoupila do divadelních dějin jako nejslavnější představitelka role *inamorata* (milovnice) v představeních komedie dell'arte. Není proto náhodou, že v mnoha dochovaných scénářích komedie dell'arte nese právě postava milovnice její jméno. Svým hereckým uměním, ale také vzděláním a sečtělostí (byla dokonce členkou padovské akademie) se dokázala vymanit z ponižujícího postavení, které tehdy bylo herečkám přisuzováno, a obhájila před světem mravnost své profese. Jako autorka se věnovala dobově oblíbeným žánrům milostných dopisů, které inspirovala

její herecká kariéra, psala básně a pastorelly. Právě *V borůvčí* je první doloženou pastorelou z pera ženské autorky. Isabella tímto svým dílem dokazuje, že spisovatelka může obstát v konkurenci mužů, a nabízí navíc i zcela originální pojetí tohoto žánru na vysoké intelektuální úrovni. Isabellina *La Mirtilla* je přímou reakcí na slavného *Amintu* Torquata Tassa a bývá označována za dílo feministické, neboť na rozdíl od jiných pastorel zde ženské postavy nejsou pouze pasivními objekty lásky, ale aktivně jednají ve svůj prospěch.

„Namlouvací rituály jsou souborem jednání, kterým se zvíře snaží zaujmout potenciálního partnera a projevit svou touhu po kopulaci. Toto jednání často zahrnuje ritualizované pohyby (tance), hlasové a jiné zvukové projevy nebo ukazování krásy, síly či jiných schopností.“

„Albatrosové jsou proslulí svými složitými namlouvacími tanci. Soubor jejich namlouvacích vizuálních a vokálních projevů je považován za nejvyvinutější pářicí rituál v říši zvířat. Oběma členům páru slouží tanec jako indikátor kvality

partnera a je pro ně velmi významným aspektem při výběru vhodného jedince k páření. U černonohých a laysanských albatrosů bylo popsáno deset částí namlouvacího tance, které mohou probíhat v různých sekvencích. Jednotlivé části zahrnují „otukávání se“, při kterém se ptáci navzájem dotýkají zobáky, a „vystavování“, kdy se pták zvedá na špičky, natahuje krk a mívá zobákem vzhůru. „Vystavování“ je doprovázeno „voláním k nebi“, při kterém jedinec rozprostře křídla a odhalí své mocné až tři metry široké rozpětí křídel. Namlouvací tanec může trvat několik minut.“

(podle en.wikipedia.org/wiki/Courtship_display a en.wikipedia.org/wiki/Seabird_breeding_behavior)

Pastorála

Pastorála (z lat. – pastor – pastýř) je hudební, literární či dramatický žánr, který čerpá náměty z idylického venkovského a lesního prostředí. V milostných zápletkách zde vystupují pastýři, krásné nymfy a fantaskní postavy – satyrové. Navázala na klasické řecké satyrské hry a velké obliby se jí dostalo v období italské renesance.

Vrcholu dosáhla v druhé polovině 16. století. Z té doby také pocházejí nejzásadnější dramatická díla tohoto žánru, *Aminta* Torquata Tassa (1573), dále právě *La Mirtilla* Isabelly Andreini a *Il pastor fido* (1590) Giambattisty Guariniho. Pastorální prvky obsahuje například také známá Shakespearova hra *Jak se vám líbí*.

